

TẬP ĐỌC
"VUA TÀU THỦY" BẠCH THÁI BƯỞI

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc lưu loát, trôi chảy toàn bài. Biết đọc diễn cảm bài văn với lòng khâm phục nhà kinh doanh Bạch Thái Bưởi.

2. Hiểu ý nghĩa của câu chuyện : Ca ngợi Bạch Thái Bưởi, từ một cậu bé mồ côi cha, nhờ giàu nghị lực và ý chí vươn lên đã trở thành một nhà kinh doanh tên tuổi lẫy lừng.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh họa nội dung bài học trong SGK.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ : GV kiểm tra 2 – 3 HS đọc thuộc lòng 7 câu tục ngữ của bài TD trước.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : Bài tập đọc "Vua tàu thủy" Bạch Thái Bưởi giúp các em biết về nhà kinh doanh Bạch Thái Bưởi – một nhân vật nổi tiếng trong lịch sử Việt Nam – nguồn gốc xuất thân của ông, những hoạt động giúp ông trở thành một người nổi tiếng.

2. Hướng dẫn luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc 4 đoạn của truyện – 2 – 3 lượt (xem mỗi lần xuống dòng là 1 đoạn). GV kết hợp giúp HS hiểu các từ ngữ được chú thích nghĩa sau bài (*hiệu cầm đồ, trắng tay, độc chiếm, diễn thuyết, thịnh vượng*) ; giải nghĩa thêm : *người cùng thời* (đồng nghĩa với *người đương thời, sống cùng thời đại*) ; sửa lỗi đọc cho HS ; nhắc các em nghỉ hơi (nhẹ, tự nhiên) giữa những câu dài :

+ *Bạch Thái Bưởi / mở công ti vận tải đường thủy / vào lúc những con tàu của người Hoa / đã **độc chiếm** các đường sông miền Bắc.*

+ *Trên mỗi chiếc tàu, ông dán dòng chữ / "Người ta thì đi tàu ta" / và treo một cái ống / để khách nào đồng tình với ông / thì vui lòng bỏ ống tiếp sức cho chủ tàu.*

+ *Chỉ trong mười năm, Bạch Thái Bưởi đã trở thành "một bậc **anh hùng kinh tế**" / như đánh giá của người cùng thời.*

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai em đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng kể chậm rãi ở đoạn 1, 2 (trước khi Bạch Thái Bưởi chạy tàu thủy), nhanh hơn ở đoạn 3 (Bạch Thái Bưởi cạnh tranh và chiến thắng các chủ tàu người nước ngoài). Câu kết bài đọc với giọng sáng khoái. Nhấn giọng những từ ngữ nói về nghị lực, tài trí của Bạch Thái Bưởi (*mồ côi, khôi ngô, đủ mọi nghề, trắng tay, không nản chí, độc chiếm, thịnh vượng, ba mươi, bậc anh hùng*).

b) Tìm hiểu bài

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm đoạn 1 (từ đầu đến *anh vẫn không nản chí*), trả lời câu hỏi :

+ *Bạch Thái Bưởi xuất thân như thế nào ? (... mồ côi cha từ nhỏ, phải theo mẹ quẩy gánh hàng rong. Sau được nhà họ Bạch nhận làm con nuôi, đổi họ Bạch, được ăn học.)*

+ *Trước khi mở công ti vận tải đường thủy, Bạch Thái Bưởi đã làm những công việc gì ? (Đầu tiên, anh làm thư kí cho một hãng buôn. Sau buôn gỗ, buôn ngô, mở hiệu cầm đồ, lập nhà in, khai thác mỏ...)*

+ *Những chi tiết nào chứng tỏ anh là một người rất có chí ? (Có lúc mất trắng tay, không còn gì nhưng Bưởi không nản chí.)*

– HS đọc thành tiếng đoạn còn lại, trả lời các câu hỏi :

+ *Bạch Thái Bưởi mở công ti vận tải đường thủy vào thời điểm nào ? (Vào lúc những con tàu của người Hoa đã độc chiếm các đường sông miền Bắc.)*

+ *Bạch Thái Bưởi đã thắng trong cuộc cạnh tranh không ngang sức với các chủ tàu người nước ngoài như thế nào ? (Ông đã khơi dậy lòng tự hào dân tộc của người Việt : cho người đến các bến tàu diễn thuyết, kêu gọi hành khách với khẩu hiệu "Người ta phải đi tàu ta". Khách đi tàu của ông ngày một đông. Nhiều chủ tàu người Hoa, người Pháp phải bán lại tàu cho ông. Ông mua xưởng sửa chữa tàu, thuê kĩ sư trông nom.)*

+ *Em hiểu thế nào là "một bậc anh hùng kinh tế" ? (Là bậc anh hùng nhưng không phải trên chiến trường mà trên thương trường. / Là người lập nên những thành tích phi thường trong kinh doanh. / Là người giành thắng lợi to lớn trong kinh doanh.)*

+ *Theo em, nhờ đâu mà Bạch Thái Bưởi thành công ? (... nhờ ý chí vươn lên, thất bại không ngã lòng ; biết khơi dậy lòng tự hào dân tộc của hành khách người Việt : ủng hộ chủ tàu Việt Nam, giúp phát triển kinh tế Việt Nam. / Bạch Thái Bưởi biết tổ chức công việc kinh doanh.)*

c) *Hướng dẫn HS đọc diễn cảm*

– GV mời 4 HS tiếp nối nhau đọc 4 đoạn của bài, giúp HS tìm được giọng đọc phù hợp với diễn biến của câu chuyện và thể hiện diễn cảm.

– GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc và thi đọc diễn cảm 1, 2 đoạn tiêu biểu trong bài. Có thể chọn đoạn sau :

*Bưởi mồ côi cha từ nhỏ, phải theo mẹ quẩy gánh hàng rong. Thấy em **khôi ngô**, nhà họ Bạch nhận làm con nuôi và cho ăn học.*

*Năm 21 tuổi, Bạch Thái Bưởi làm thư kí cho một hãng buôn. Chẳng bao lâu, anh đứng ra kinh doanh độc lập, trải **đủ mọi nghề** : buôn gỗ, buôn ngô, mở hiệu cầm đồ, lập nhà in, khai thác mỏ,... Có lúc mất **trắng tay**, anh vẫn **không nản chí**.*

3. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Dặn HS về nhà kể lại câu chuyện "Vua tàu thủy" Bạch Thái Bưởi cho người thân.